

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

Journalnummer: 2010-0337

Klageren: Advokat XX på vegne YY
8310 Tranbjerg

Indklagede: Midttrafik

Klagen vedrører: Kontrolafgift på 600 kr. for manglende straksbillettering. Spørgsmål om udlevering af videoptagelser.

**Ankenævnets
sammensætning:** Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust
Bjarne Lindberg Bak
Ingrid Dissing
Claus Jørgensen
Torben Steenberg

SAGSFREMSTILLING:

Klageren reklameret til indklagede: 29. september 2010.

Klagegebyr modtaget i ankenævnet: 8. november 2010.

Sagens omstændigheder: Klagerens klient, der er 16 år, rejste den 7. juli 2010 med buslinje 11 i Århus. Bussen var ifølge det oplyste en 3-dørs-bus med indstigning ad den midterste dør. Der er et "indgang forbudt" -skilt ved den bageste dør. Midttrafik har til ankenævnet indsendt foto af den pågældende bus' døre og skiltning.

Der er divergerende forklaringer om det passerede;

Ifølge klagerens klient valgte hun at stige på bussen via den bageste dør, da bussen var overfyldt ved indstigningsdøren. Ved næste stoppested ca. 300 meter længere fremme (Rådhusårnet) var det hendes intention at købe billet, da hun vidste, at mange af passagererne ville stige af. Hun var i færd med at købe billet, da hun blev prikket på skuldrene af en kontrollør, som herefter udstedte en kontrolafgift til hende. Hun havde på intet tidspunkt haft sat sig ned. Klageren har medgivet, at hun i første omgang opgav falsk navn og adresse mv. Denne del af forløbet er nu en verserende straffesag ved domstolene.

Ifølge Midttrafik var der 30 personer med den pågældende bus, som har 37 siddepladser og 63 ståpladser. Dette kan fastslås ud fra kontrollørernes håndholdte computere. Ifølge udtalelse fra den pågældende kontrollør i Midttrafik var forløbet således:

D. 7/7 stod min makker & jeg på linje 11, bus nummer 170 i park alle, hvor jeg stiger ind af bagdør og min makker steg ind af forddør. Da jeg kommer ind opdager jeg, at en ung dame rejser sig op fra bagerste sæde og ville trække en billet. Hun får så af vide, at ” du skal ikke trække en billet nu, det skulle du have gjort, da du steg på bussen”, hvortil jeg rækker hende et giro, som hun skal udfylde.

Pigen udfylder giro, jeg konstaterer at de data hun har opgivet, er på en anden person, hvortil hun får endnu et giro kort. Hele processen med at udfylde giro, tog meget lang tid. Normalt tager det omkring 30 – 45 sekunder, men denne person brugte jeg imellem 10 – 15 minutter på.

Imens at vi forsøger at kontrollere pigen, er hun uforskammet og sviner os til, med diverse skældsord. Det hele ender med, at hun får sit girokort, og jeg har fået konstateret at det er den korrekte person.

Den 29. september 2010 indsendte moderen en klage til Midttrafik og anførte, at datteren havde valgt at stige på bussen ad bagdøren velvidende, at hun ikke havde nogen billet, fordi bussen var overfyldt ved indstigningsdøren. Hun anmodede om annullering af kontrolafgiften samt om, at Midttrafik undersøgte overvågningsbilleder fra bussen, hvorefter man ville kunne se, at datteren ikke havde haft til hensigt at snyde.

Den 6. oktober 2010 bekræftede Midttrafik at have modtaget henvendelsen og oplyse, at de ville vende tilbage med et svar. Dette skete i e-mail af 19. oktober 2010, hvori Midttrafik fastholdt kontrolafgiften med henvisning til rejsereglerne, hvorefter der er straksbillettering i busserne i Århus samt til, at datteren havde valgt at stige på bussen ad bagdøren velvidende, at der ikke var billet – eller stempelautomat. Midttrafik anførte, at i henhold til registerloven [persondataloven], måtte videoovervågning i bussen kun åbnes af politiet i forbindelse med voldssager.

I forbindelse med nærværende sags behandling, har klageren gjort gældende, at hans klient i henhold til persondatalovens § 31 har krav på aktindsigt i videooptagelsen fra bussen. han har henvist til en konkret afgørelse fra Datatilsynet.

Midttrafik har herefter rettet en forespørgsel til Busselskabet Århus Sporveje, der har oplyst følgende:

”Busselskabets videoer i busserne bevarer data i mellem ca. 2 og 5 dage – afhængig af alder, fabrikat mv. Således kan Busselskabet i bedste fald ikke skaffe videooptagelser, der er mere end 5 dage gamle – altså tidligere end den 24. november 2010.

Båndene udtages i øvrigt kun i forbindelse med episoder, hvor der måtte være baggrund for en politimæssig undersøgelse (vold). Båndene afleveres i disse tilfælde til politiet.”

PARTERNES KRAV OG BEGRUNDELSER:

Klageren: Ønsker på vegne sin klient kontrolafgiften annulleret og har til støtte herfor gjort gældende,

at der ikke er hjemmel til at pålægge hans klient en kontrolafgift, blot fordi hun valgte at stige på bussen ad en forkert dør, hvilket i øvrigt skete på baggrund af, at der var en stor kø af passagerer, der var ved at stige på gennem midterdøren,

at hans klient under alle omstændigheder skulle have afventet de foranståendes køb af billet, før hun selv kunne købe billet, hvilket ikke blev ændret ved, at hun steg ind ad bagdøren,

at det er yderst påfaldende, at kontrolløren først under nærværende klagesag påstår, at hans klient sad på bagsædet, da kontrolløren trådte ind i bussen. Det har hidtil været ubestridt, at klageren ikke havde sat sig ned.

at hans klient har udbedt sig kopi af videoovervågningen fra bussen til dokumentation af det faktiske sagsforløb, hvilket Midttrafik afviste med følgende begrundelse: "I henhold til registerloven må video-overvågningen i bussen kun åbnes af politiet i forbindelse med voldssager". Men dette er ukorrekt, idet hans klient har krav på aktindsigt i henholdt til persondatalovens § 31. Til dokumentation for at denne udlægning er korrekt henvises til en medsendt afgørelse fra Datatilsynet, samt

at hvis Midttrafik fortsat nægter at udlevere optagelsen, bør dette tillægges processuel skadesvirkning.

Indklagede: Fastholder kravet om betaling af kontrolafgiften og har til støtte herfor gjort gældende,

at det i bestemmelserne for kørsel med bybusserne i Århus er anført, at køb af billet eller stempling af klippekort skal foretages straks efter indstigning,

at Midttrafiks rejsebestemmelser ikke kan være ukendte for klagerens klient, der også modtog en kontrolafgift den 30. maj 2010,

at der var 30 passagerer i bussen, som har plads til 37 siddende og 63 stående passagerer, at

at bussen er en såkaldt 3 dørs bus, hvor indstigning skal ske via den midterste dør. Ved den bagerste dør er der skiltning, der viser at det ikke er en indstigningsdør. Der er vedlagt foto af skiltningen ved bussens døre, samt

at videooptagelserne ikke kan udleveres, jf. Århus Sporvejes udtalelse til sagen.

SEKRETARIATETS BEMÆRKNINGER:

Fra Datatilsynets hjemmeside gengives følgende:

"For tv-overvågning med **kriminalitetsforebyggende formål** gælder der en udtrykkelig begrænsning med hensyn til videregivelse.

- at tv-optagelser slettes inden for en vis kortere periode, og særligt for så vidt angår optagelser, som indeholder oplysninger om strafbare forhold, må der alene være tale om en kortvarig opbevaring med henblik på politianmeldelse, og politianmeldelse skal foretages snarest muligt, ligesom optagelserne skal afleveres til politiet i forbindelse med anmeldelsen og slettes fra den dataansvarliges egne systemer umiddelbart derefter.

- Indsamlede oplysninger skal slettes eller anonymiseres, når det ikke længere er nødvendigt for den dataansvarlige at være i besiddelse af oplysningerne i en form, der gør det muligt at identificere den enkelte person (persondatalovens § 5, stk. 5). Også denne regel skal sikre mod dataophobning.

Særregel om sletning af optagelser fra tv-overvågning med kriminalitetsforebyggende formål

Der er endvidere indført en særlig regel om slettefrister i persondatalovens § 26 a , stk. 2 og stk. 3.

Reglen om sletning indebærer, at optagelser med personoplysninger optaget i **kriminalitetsforebyggende øjemed** skal slettes senest 30 dage efter optagelsen.

Reglen giver i alle tilfælde ret til opbevaring af optagelser i 30 dage, idet almindelige data-beskyttelseshensyn naturligvis tilsiger, at der sker sletning på et tidligere tidspunkt, hvis vedkommende dataansvarlige mener, at der ikke er behov for yderligere opbevaring.

Fristen på 30 dage vil efter persondatalovens § 26 a, stk. 3, ikke gælde, hvis opbevaring af en optagelse i et længere tidsrum er nødvendig af hensyn til den dataansvarliges behandling af en konkret tvist (f.eks. en sag om bortvisning af en ansat). Bestemmelsen giver adgang til at opbevare oplysninger om den, som tvisten vedrører, men derimod ikke til opbevaring af optagelser af andre personer, som ikke har relation til den pågældende tvist. Opbevaring af såkaldt »overskudsinformation« skal den dataansvarlige undgå ved i videst muligt omfang at anonymisere de pågældende oplysninger.

I tilfælde, hvor opbevaring af optagelser er nødvendig i et længere tidsrum end 30 dage af hensyn til den dataansvarliges behandling af en konkret tvist, skal den dataansvarlige hurtigst muligt og inden 30 dages fristens udløb underrette den, som tvisten vedrører, og efter anmodning udlevere en kopi af optagelsen til den pågældende. Den kopi, som udleveres, forudsættes forinden anonymiseret i det ovenfor nævnte omfang.”

BILAG TIL SAGEN:

Kopi af kontrolafgiften.
Kopi af parternes korrespondance.

ANKENÆVNETS BEMÆRKNINGER:

Retsgrundlaget:

Det følger af bekendtgørelse af lov om trafikkselskaber § 29, stk. 1, at trafikkselskabet kan fastsætte kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billet eller kort).

Ifølge Midttrafiks rejseregler for bybusser i Århus er den rejsende selv ansvarlig for at være korrekt billetteret straks efter påstigning med gyldig billet og/eller gyldigt stemplet klippekort og/eller

gyldigt periodekort. Kunder, der ikke på forlangende af kontrollører viser gyldig billet eller kort, afkræves en kontrolafgift på 600 kr.

Persondatalovens

Kapitel 6 a

Tv-overvågning

§ 26 a. Billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i forbindelse med tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed, må kun videregives, hvis

- 1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke,
- 2) videregivelsen følger af lov eller
- 3) videregivelsen sker til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed.

Stk. 2. Optagelser som nævnt i stk. 1 skal slettes senest 30 dage efter, at optagelserne er foretaget, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Optagelser kan opbevares i et længere tidsrum end nævnt i stk. 2, hvis det er nødvendigt af hensyn til den dataansvarliges behandling af en konkret tvist. Den dataansvarlige skal i så fald inden for den i stk. 2 angivne frist underrette den, som tvisten vedrører, og på anmodning udlevere en kopi af optagelsen til den pågældende.

§ 26 b. Bestemmelserne i §§ 29 og 30 gælder uanset en eventuel skiltning i medfør af §§ 3 og 3 a i lov om tv-overvågning.

§ 26 c. Behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning er undtaget fra §§ 43, 48 og 52 om anmeldelse til Datatilsynet eller Domstolsstyrelsen.

Stk. 2. Uanset at behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning er undtaget fra § 48, skal Datatilsynets tilladelse til overførsel af sådanne oplysninger til tredjelande i medfør af § 27, stk. 1 og stk. 3, nr. 2-4, altid indhentes, hvis oplysningerne er omfattet af § 50, stk. 1.

Kapitel 9

Den registreredes indsigtret

§ 31. Fremsætter en person begæring herom, skal den dataansvarlige give den pågældende meddelelse om, hvorvidt der behandles oplysninger om vedkommende. Behandles sådanne oplysninger, skal der på en let forståelig måde gives den registrerede meddelelse om,

- 1) hvilke oplysninger der behandles,
- 2) behandlingens formål,
- 3) kategorierne af modtagere af oplysningerne og
- 4) tilgængelig information om, hvorfra disse oplysninger stammer.

Stk. 2. Den dataansvarlige skal snarest besvare begæring som nævnt i stk. 1. Er begæringen ikke besvaret inden 4 uger efter modtagelsen, skal den dataansvarlige underrette den pågældende om grunden hertil, samt om, hvornår afgørelsen kan forventes at foreligge.

Den konkrete sag:

Uagtet at det er skiltet ved bussens bageste dør, at adgang denne vej ikke er tilladt, valgte klagerens klient at benytte denne dør til indstigning. Der er ikke billetsalg ved denne dør, som ved midterdøren, hvor der er anført følgende tekst: "Selv-billettering på midterperron".

Klagerens klient kunne derfor ikke foretage billettering straks efter indstigning, således som Midttrafiks rejseregler foreskriver.

Kontrolløren har anført, at klagerens klient var i færd med at købe en billet, da kontrolløren kontaktede hende i bussen. Denne forklaring støttes af oplysningerne om antallet af passagerer i bussen, som er registreret på kontrollørernes håndholdte computere. Som følge heraf sammenholdt med, at klageren som udgangspunkt må bære risikoen for ikke at være i stand til i kontrolsituationen at forevise billet, når hun valgte at stige ind i bussen, hvor der ikke var salg af billetter, finder ankenævnet, at kontrolafgiften må anses for at være pålagt med rette.

Ankenævnet bemærker, at spørgsmålet om, hvorvidt Midttrafik er forpligtet til i medfør af Persondatalovens § 31 at udlevere videooptagelser, henhører under Datatilsynet, der er tilsynsmyndighed i sager angående overtrædelser af Persondataloven, og spørgsmålet falder dermed uden for ankenævnets kompetence.

Ankenævnet bemærker videre, at ifølge Persondatalovens § 26 a, stk. 2, og Datatilsynet skal lyd- og billedoptagelser i kriminalitetsforebyggende øjemed slettes seneste 30 dage efter, at optagelserne er foretaget.

Midttrafik har på vegne Århus Sporveje oplyst, at optagelserne i Århus Sporvejes busser slettes efter 2-5 dage.

Kontrolafgiften blev pålagt den 7. juli 2010, og først den 29. september 2010 rettede klagerens klient moder henvendelse til Midttrafik om udlevering af optagelserne. På dette tidspunkt var optagelserne således ifølge det oplyste allerede slettet.

Ankenævnet træffer herefter følgende

AFGØRELSE:

Midttrafik er berettiget til at opretholde kravet om klagerens betaling af kontrolafgiften på 600 kr. Beløbet skal betales inden 30 dage jf. ankenævnets vedtægters § 15.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. § 26, stk. 4, modsætningsvist.

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg på www.domstol.dk, www.advokatsamfundet.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

På ankenævnets vegne, den 31. januar 2011.

Tine Vuust
Nævnshoved